

VECIE ZVEJNIEKI

A. Rūjas horeogrāfija un apraksts. Dz. Kļaviņa muzikālā apdare.

Deja radīta 1956. gadā

Deja veidota pēc ventiņu dejas «Vecluncis» soļiem un gājieniem. Soļi izpildāmi lēni, mazliet kratoties.

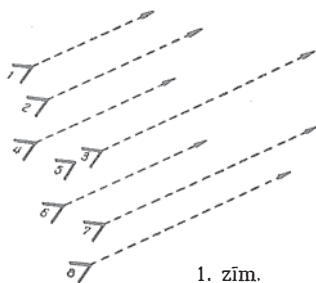
NOVIETOJUMS

Puiši brīvā grupējumā nostājas skatuves kreisās puses pirmajās kulisēs, meitas brīvā grupējumā skatuves labās puses pēdējās kulisēs.

Pirmais gājiens

Mūzikas 1. daļa (1.—4. t.×2)

- 1.—4. t. Puiši ieliek rokas sānos un, sākot ar kreiso kāju, virzās ar polkas soļiem pa diagonāli uz skatuves dibenplānu (1. zīm.).
1. un 2. t. Nonākuši skatuves dibenplānā, puiši izkārtojas divās līnijās (pirmajā — pirmais, trešais, piektais un septītais, otrajā — otrais, ceturtais, sestais un astotais puisis) un ar diviem soļiem pagriežas pusapli pa kreisi (2. zīm.).
3. un 4. t. Ar diviem soļiem virzās uz skatuves priekšplānu.

1. zīm.

2. zīm.

Otrais gājiens

Mūzikas 1. daļa (1.—4. t. × 2)

- 1.—3. t. Sākot ar kreiso kāju, trīsreiz izpilda 2. kustību atmuguriski (uz dibenplānu).
4. t. Trīs kāju piesitieni.
- 1.—3. t. Trīsreiz izpildot 2. kustību, dejojāji virzās uz skatuves priekšplānu.
4. t. Trīs kāju piesitieni.

Trešais gājiens

Mūzikas 2. daļa (5.—8. t. × 2)

5. un 6. t. Sākot ar kreiso kāju, izpilda divus polkas soļus negriežoties, virzoties uz skatuves priekšplānu.
7. un 8. t. Sākot ar kreiso kāju, izpilda 5. kustību (mīņāšanos).
Mūzikai atkārtojoties, vēlreiz izpilda šā gājiena darbību, tikai virzoties atmuguriski atpakaļ. Gājiena beigās visi paliek skatuves dibenplānā vienā līnijā.

Ceturtais gājiens

Mūzikas 3. daļa (9.—16. t. × 2)

9. un 10. t. Sākot ar labo kāju, izpilda divus polkas soļus, griežoties aplī dejas ceļa virzienā.
11. un 12. t. Sākot ar labo kāju, divreiz izpilda 2. kustību.
- 13.—16. t. Divreiz izpilda 9.—12. t. darbību.
- 9.—12. t. No labās puses pēdējām kulisēm parādās meitas brīvā grupējumā. Meitas sarunājas; rokas sānos. Lēnām pastaigādamās, meitas izkārtojas vienā līnijā skatuves labajā pusē.
- 13.—16. t. Puiši pagriežas ar seju pret meitām un, sākot ar labo kāju, ar četriem polkas soļiem piedejo pie savām meitām (3. zīm.) un padod tām labo elkoni. Meita ar kreiso roku paņem puisi zem rokas; ārējās rokas sānos.

Piektais gājiens

Mūzikas 3. daļa (9.—16. t. × 2)

Jūras māte man vaicāja,
Ko dar' veci zvejnieki.

9. un 10. t. Meita, sākot ar labo kāju, puisis, sākot ar kreiso kāju, izpilda divus polkas soļus dejas ceļa virzienā negriezoties.

11. un 12. t. Dejojāji atlaiž vaļā rokas un ieliek tās sānos. Meita, sākot ar labo kāju, izgriežas pa labi un izpilda 3. kustību. Šo pašu kustību izpilda puisis, tikai sākot ar kreiso kāju un izgriezoties pa kreisi (4. zīm.).

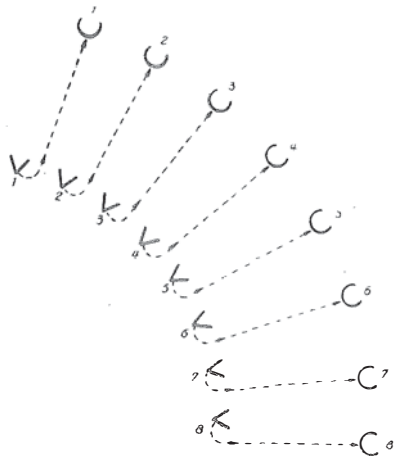
13.—16. t. Atkārto 9.—12. t. darbību.

9. un 10. t. Pāri sadodas parastajā aptvērīenā un izpilda divus polkas soļus, griežoties dejas ceļa virzienā.

11. t. Neatlaižot vaļā rokas, izpilda 3. kustību, griežoties pa labi (puisim pacelta labā kāja, meitai kreisā).

12. t. Izpilda 3. kustību, griežoties pa labi (puisim pacelta kreisā kāja, meitai labā).

13.—16. t. Atkārto šā gājiena 9.—12. t. darbību.

3. zīm.

4. zīm.

Sestais gājiens

Mūzikas 1. daļa (1.—4. t. × 2)

Tīklus auž, airus tēš,
To dar' veci zvejnieki.

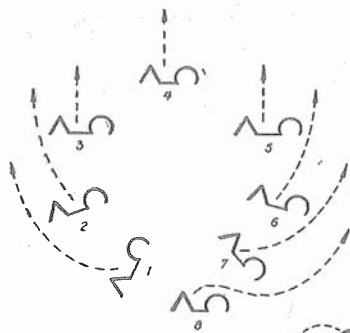
1. un 2. t. Pāri parastajā aptvērienā izpilda divus polkas soļus, griežoties dejas ceļa virzienā.
3. un 4. t. Neatlaižot vaļā rokas, izpilda 5. kustību (puisis sāk ar kreiso kāju, meita — ar labo).
Mūzikai atkārtojoties, vēlreiz izpilda šā gājiena darbību.

Septītais gājiens

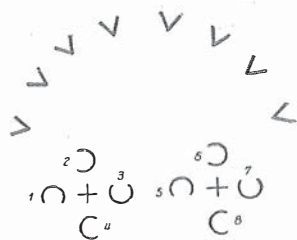
Mūzikas 3. daļa (9.—16. t. × 2)

Silķītei div' meitiņas,
Staigā, gurnus grozīdam's,
Garām gāja mencu dēli,
Cepurītes cilādam'.

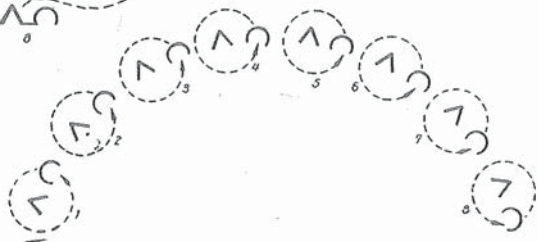
9. t. Pāri galopa satvērienā izpilda vienu polkas soli (puisis ar kreiso kāju, meita ar labo), atlaiž vaļā rokas un pagriežas par 180° (puisis pa kreisi, meita pa labi).
10. t. Dejojāji izpilda vienu polkas soli, pagriežoties par 180° (puisis pa kreisi, meita pa labi).
11. un 12. t. Meita ieķeras puisim labajā elkonī; ārējās rokas sānos. Puisis, sākot ar kreiso kāju, meita, sākot ar labo kāju, negriežoties izpilda divus polkas soļus dejas ceļa virzienā.
- 13.—16. t. Atkārto šā gājiena 9.—12. t. darbību.
9. un 10. t. Puisis ar labo roku apņem meitu ap vidukli. Meita uzliek kreiso roku puisim uz pleca; brīvās rokas sānos. Pāri pagriežas ar seju pret skatuves dibenplānu un, sākot ar ārējām kājām, izpilda divus polkas soļus negriežoties (5. zīm.).
11. un 12. t. Neatlaižot vaļā rokas, puisis ar diviem polkas soļiem apgriež meitu vienreiz sev apkārt.
- 13.—16. t. Atkārto 9.—12. t. darbību. Gājiena beigās pāri novietojas puslokā skatuves dibenplānā (6. zīm.).

5. zīm.

7. zīm.

6. zīm.

Astotais gājiens

Mūzikas 1. un 2. daļa (1.—4. t. $\times 4$; 5.—8. t. $\times 2$)

Jūras māte man vaicāja,
Ko zvejnieku meitas dar'.

Puiši stāv uz vietas; rokas sānos.

- 1.—4. t. Meitas ieliek rokas sānos un, sākot ar labo kāju, izpilda 4. kustību, virzoties uz skatuves priekšplānu.
- 1.—4. t. Negriežoties izpilda četrus polkas soļus un, sadodoties labās rokas, izveido divas zvaigznītes (7. zīm.).
- ī.—4. t. Ar četriem polkas soļiem griež zvaigznītes dejas ceļam pretējā virzienā.
1. un 2. t. Rokas atlaiž vaļā un ieliek sānos. Ar diviem polkas soļiem uz vietas izgriežas pusapli pa kreisi.
3. un 4. t. Sadodas kreisās rokas un ar diviem polkas soļiem griež zvaigznītes dejas ceļa virzienā.

Devītais gājiens

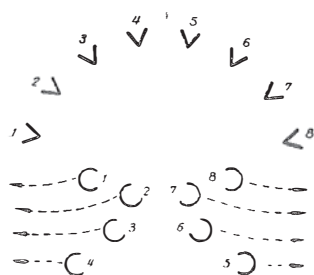
Mūzikas 2. daļa (5.—8. t. × 2)

Smalki vērpi, linus vērpi,
Siļķītēm(i) valgus tais'.

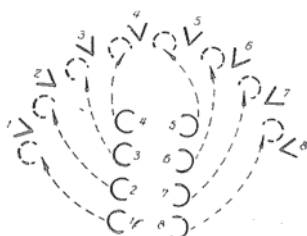
5. un 6. t. Meitas atlaiž vaļā rokas un ieliek sānos. Ar diviem polkas soļiem pirmā, otrā, trešā un ceturtā pāra meita virzās uz skatuves kreisās puses priekšplānu, piektā, sestā, septītā un astotā pāra meita — uz skatuves labās puses priekšplānu (8. zīm.).

7. un 8. t. Pirmā, otrā, trešā un ceturtā pāra meita pagriežas par 180° pa kreisi, piektā, sestā, septītā un astotā pāra meita — par 180° pa labi, beigās paliekot tā, kā parādīts 9. zīmējumā. Visas meitas ar labo roku izdara divus mājienus, aicinot puisi uz vidu, un ar diviem vēzieniem uz leju liek puisiem parādīt, kā viņi prot dejot.

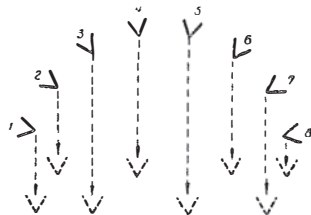
Mūzikai atkārtojoties, puisi, sākot ar labo kāju, ar četriem polkas soļiem virzās uz skatuves priekšplānu un izkārtojas divās rindās (pirmajā rindā — pirmā, trešā, piektā un septītā pāra puisis, otrajā — otrā, ceturtā, sestā un astotā pāra puisis). Meitas stāv, ielikušas rokas sānos.

8. zīm.

10. zīm.

9. zīm.

Desmitais gājiens

Mūzikas 3. daļa (9.—16. t. × 2)

Nospārdās(i) siļķu māte,
Laiviņā(i) iekāpjot.
Visi siļķu bērni raud
Pēc tās siļķu māmuliņ's.

Meitas puisiu gājiena laikā ziņkārīgi vēro puisiu dejošanu.

- 9.—12. t. Puiši ieliek rokas sānos un, sākot ar kreiso kāju, četrreiz izpilda 4. kustību uz priekšplānu.
13. un 14. t. Sākot ar kreiso kāju, ar diviem polkas soļiem apgriežas veselu apli pa labi.
15. un 16. t. Kājas atrodas pēdas attālumā viena no otras. Trīs lieli palēcieni uz vietas negriežoties.
- 9.—12. t. Izpilda četrreiz 4. kustību atmuguriski, sākot ar kreiso kāju.
13. un 14. t. Sākot ar kreiso kāju, ar diviem polkas soļiem apgriežas apkārt pa kreisi un izkārtojas puslokā.
15. un 16. t. Izpilda trīs lielus palēcienus uz vietas negriežoties. Kājas atrodas pēdas attālumā viena no otras.

Vienpadsmitais gājiens

Mūzikas 1. daļa (1.—4. t. × 4)

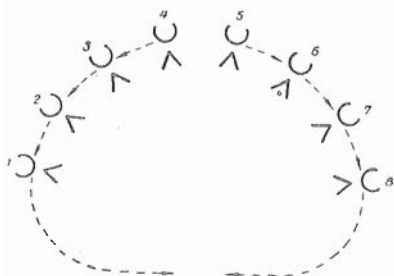
- 1.—4. t. Meitas, sākot ar labo kāju, ar četriem polkas soļiem piedejo pie saviem puisiem. Puiši stāv uz vietas; rokas sānos. Meitas tuvojas puisiem puslokā. Kreisajā pusē stāvošo rindu ved ceturta pāra meita, labajā pusē stāvošo rindu — piektā pāra meita. Meitu rindas virzās pa skatuves priekšplānu viena otrai pretī, tad pagriežas un virzās uz skatuves dibenplānu un pēdējā taksdaļā piedejo pie puisiem (10. zīm.).
- 1.—4. t. Meitas, sākot ar labo kāju, ar četriem polkas soļiem dejo apkārt saviem puisiem vienu apli dejas ceļam pretējā virzienā (ar trīm soļiem apdejo apkārt, ar ceturto iegriežas puisim pie labās rokas un paliek stāvēt; rokas sānos).

- 1.—4. t. Puiši, sākot ar labo kāju, ar četriem polkas soļiem negriežoties apdejo apkārt savām meitām veselu apli dejas ceļam pretējā virzienā un pagriežas ar seju pret savu meitu.
- 1.—4. t. Puiši ar četriem polkas soļiem apdejo apkārt savām meitām dejas ceļa virzienā, pēdējā taktī pagriežoties pret savu meitu.

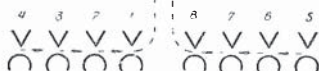
Divpadsmitais gājiens

Mūzikas 2. daļa (5.—8. t. × 2)

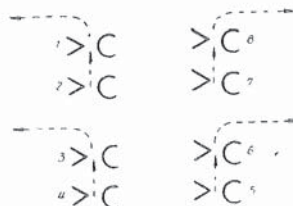
5. un 6. t. Pāri parastajā aptvērīenā izpilda divus polkas soļus griežoties. Pirmais, otrais, trešais un ceturtais pāris virzās puslokā dejas ceļa virzienā uz skatuves priekšplānu. Piektais, sestais, septītais un astotais pāris, sākot gājienu, pagriežas pusapli pa kreisi un dejo polku dejas ceļam pretējā virzienā, dodoties puslokā uz skatuves priekšplānu (11. zīm.).
7. un 8. t. Nemainot aptvērīenu, pāri izpilda 6. kustību, virzoties no skatuves vidus uz dibenplānu (12. zīm.).
5. un 6. t. Pāri ar diviem polkas soļiem griežoties virzās no skatuves vidus uz malām: pirmais, otrais, trešais un ceturtais pāris — uz skatuves kreiso pusi, piektais, sestais, septītais un astotais pāris — uz labo pusi (13. zīm.).
7. un 8. t. Izpildot sesto kustību, pāri izkārtojas divās rindās: pirmais, otrais, septītais un astotais pāris — otrajā rindā, trešais, ceturtais, piektais un sestais pāris — pirmajā rindā. Pirmais, otrais, trešais un

11. zīm.

12. zīm.

13. zīm.

ceturtais pāris, nonākuši savās vietās, ar sesto kustību pagriežas ceturtdaļpli pa kreisi, bet piektais, sestais, septītais un astotais pāris — ceturtdaļpli pa labi.

Trīspadsmitais gājiens

Mūzikas 3. daļa (9.—16. t. × 2)

9. t. Pāri atlaiž vaļā rokas un ar vienu polkas soli (puisis sāk ar kreiso kāju, meita — ar labo kāju) pagriežas pusapli (puisis pa kreisi, meita pa labi) un paliek ar mugurām kopā; puisa labā roka un meitas kreisā roka sadotas un paceltas sānis, otras rokas sānos.
10. t. Ar vienu polkas soli virzās uz priekšplānu, meitas pagriežas pusapli pa kreisi, puisī — pa labi un nostājas viens otram pretī.
11. un 12. t. Galopa satvērienā pāri izpilda 6. kustību uz vietas (meitas ar labo kāju, puisī ar kreiso kāju).
13. un 14. t. Atkārto šā gājiena 9. un 10. t. darbību.
15. un 16. t. Sānis sadotām, izstieptām rokām izpilda 5. kustību.
- 9.—11. t. Dejotāji, sākot ar labo kāju, ar trim polkas soļiem negriežoties virzās viens ap otru pusaplī gar labajiem pleciem; rokas sānos.
12. t. Nonākuši pretējās vietās, pāri sadodas sānis izstieptas rokas un izpilda 5. kustību.
- 13.—15. t. Dejotāji ieliek rokas sānos un, sākot ar kreiso kāju, ar trim polkas soļiem virzās pusaplī viens ap otru gar kreisajiem pleciem.
16. t. Sānis sadotām, izstieptām rokām pāri izpilda 5. kustību.

Četrpadsmitais gājiens

Mūzikas 1. daļa (1.—4. t. × 2)

Es redzēju sav' bāliņu
Vidū jūras līgojam,
Es gribēju roku dot(i),
Vilnīt's laivu lecināj'.

1. un 2. t. Meita ar kreiso roku paņem puisī zem rokas; ārējās rokas sānos. Meita, sākot ar labo kāju, puisis, sākot ar kreiso kāju, ar diviem polkas soļiem negriežoties dodas dejas ceļa virzienā.

Dejojot polku, pāri sargrupējas virknē cits aiz cita. Virkni ved sestais pāris, kam seko astotais, piektais, septītais, ceturtais, otrs, trešais un pirmais pāris (14. zīm.).

3. un 4. t. Puisis, sākot ar kreiso kāju, meita, sākot ar labo kāju, ar četriem gājiena soļiem dodas dejas ceļa virzienā.

Mūzikai atkārtojoties, vēlreiz izpilda šā gājiena 1.—4. t. darbību. Beigās sestais pāris aizvedis virkni skatuves kreisās puses kulisēs.

KUSTĪBU APRAKSTS

1. kustība — polka

Polku izpilda ar izvērstiem ceļgaliem, augstu ceļot kājas.

«Viens-» — neliels solis uz priekšu ar kreiso kāju, labo izceļot sānis.

«-i» — neliels solis uz priekšu ar labo kāju, kreiso izceļot sānis.

«Di-» — solis ar kreiso kāju, labo izceļot sānis.

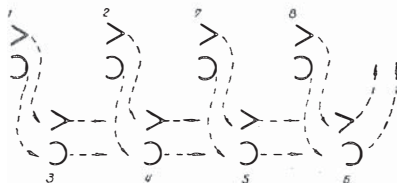
«-vi» — palēciens ar kreiso kāju, labo lokveidā izceļot sānis uz augšu un uz priekšu.

Nākamo soli sāk ar labo kāju. Vienā taktī izpildāms viens polkas solis. Ja polku dejo atmuguriski, brīvo kāju vērē atpakaļ. Paceltajai kājai pēda vienmēr saslieta. Polku dejo arī griežoties. Tad soļus liek nevis uz priekšu, bet sānis, pagriežoties par pusapli.

2. kustība — polka ar labo vēzienu

Soli izpilda plaši izvērstiem ceļgaliem tikai uz priekšu vai atpakaļ.

«Viens-» — solis ar kreiso kāju, labā nedaudz ieliekta ceļgalā un pacelta sānis.

14. zīm.

- «-i» — solis ar labo kāju, kreisā nedaudz ieliekta ceļgalā un pacelta sānis.
«Di-» — solis ar kreiso kāju; labā pacelta sānis.
«-vi» — palēcieni ar kreiso kāju, labo ar plašu lokveida kustību virza atpakaļ. «Divi» — kājai līdzī nedaudz pagriežas arī ķermeņi. Nākamo soli sāk ar labo kāju.

3. kustība — griešanās ar saslietu pēdu

- «Viens-» — solis ar labo kāju uz visas pēdas sānis, kreisā kāja pacelta sānis, ceļgals iztaisnots, pēda saslieta.
«-i, di-vi» — trīs palēcieni ar labo kāju, kreisā paliek pacelta. Ar palēcieniem izgriežas pusapli pa labi.
Nākamo soli izpilda ar kreiso kāju, labā kāja pacelta. Lēcienu laikā pagriežas par 180° pa labi.

4. kustība — palēcieni ar augstu paceltu kāju

Kustību izpilda pret skatītājiem tikai uz priekšu vai atpakaļ.

Solis uz priekšu:

- «Viens-» — solis ar labo kāju uz visas pēdas nedaudz uz priekšu, kreisā kāja ar saslietu pēdu, ieliekta ceļgalā, augstu pacelta sānis. Ķermenis sasvērē uz labo pusi; rokas sānos.
«-i, di-vi» — trīs palēcieni uz vietas ar labo kāju, kreiso, augstu paceltu, virza ar plašu vēzienu uz priekšu. Beigās paliek ar paceltu kreiso kāju un kreiso plecu pret skatītājiem.
Nākamo soli izpilda ar kreiso kāju, labā pacelta un virzās uz priekšu.
Soli atpakaļ izpilda tāpat kā uz priekšu, tikai kājas ar vēzienu virza atpakaļ. Soli izpildot, atbalsta kāja nedaudz ieliekta ceļgalā — kā pietupienā.

5. kustība — mīņāšanās

Kājas viena no otras pēdas atstatumā (2. pozīcija). Neliels pietupiens.

«Viens-» — labo kāju noliek sānis, kreiso nedaudz paceļ.

«-i» — kreiso kāju noliek atpakaļ, labo nedaudz paceļ.

«Di-» — labo kāju noliek atpakaļ, kreiso nedaudz paceļ.

«-vi» — kreiso kāju noliek atpakaļ, labo nedaudz paceļ. Solis izpildāms uz vietas.

6. kustība — palēcieni ar sānis paceltu kāju

Kustība izpildāma uz vietas vai arī ar lēcieniem, virzoties uz priekšu.

Dejotāji sadodas galopa aptvērienā vai parastajā aptvērienā.

«Viens-» — meita liek soli ar labo kāju, nedaudz pietupstoties un kreiso kāju paceļot sānis; ceļgals nostiepts, pēda saslieta. Puisis dara to pašu, tikai soli liek sānis ar kreiso kāju.

«-i, di-vi» — nenolaižot pacelto kāju, izdara trīs palēcienus ar balsta kāju.

Lēni, uzsvērti

Piano introduction in 2/4 time, key of D major. The right hand features a melody of eighth notes with accents, while the left hand provides a steady accompaniment of eighth notes.

1. ♩ 1. Jū - ras mā - te man vai - cā - ja, 4. ko dar' ve - ci

1. Jū - ra man vai - cā - ja. ko dar'

1. Jū - ras mā - te man vai - cā - ja, ko dar' ve - ci

Piano accompaniment for the vocal lines, consisting of three measures. The right hand plays chords and the left hand plays a simple bass line. The measures are numbered 1, 2, and 3.

zvej_nie_ki? | 2. ko dar' ve_ci zvej_nie_ki? | 2. Tĭk_lus auž,

zvej_nie_ki? ko dar' zvej_nie_ki? Tĭk_lus, lus,

Tĭk_lus_auž,

zvej_nie_ki? jā! Tĭk_lus,

4 *Fine* 5

ai_rus tēš,

ai_rus tēš, rus, 1. to dar' ve_ci zvej_nie_ki! zvej_nie_ki!

ai_rus, 2.

6 7 8

B

Să-ți te-i div' mei-ti-ņas, stai-gă, gur-nus gro-zî-dam's.

. Si-ței mei-tas

10 11 12

Pre-tim nă-ca men-cu dē-li, ce-pu-rî-tes ci-lă-dam.

Men - cu dē - li,

13 14 15 16